

Motion till riksdagen

1990/91:Ub28

av Elver Jonsson (fp)

med anledning av prop. 1990/91:18 Ansvaret för skolan

Regeringens förslag och försök att få en klarare ansvarsfördelning mellan statsmakten och det lokala ledet finns skäl att se positivt på. Visserligen hänger man sig åt ett mångordigt tal om demokrati, människorespekt och miljöfrågor på ett sätt som om det skulle vara nyupptäckter. Problemet har knappast varit att dessa grundteser saknats utan fastmer att det byråkratiska regelverket och dess uppbyggnad närmast hindrat genomslag för sådana allmängiltiga värderingar. Därför är ambitionen att öka friheten då skolverksamheten ska organiseras och att reducera byråkrati och tyngande administration värd uppskattning. Dock finns det på några punkter anledning att korrigera förslaget.

Länsstyrelsernas reformering innebär ett aktivt ansvar för utbildningsfrågorna i länet. Vidare sägs att varje länsstyrelse ska ha ett ansvar för uppföljning och utvärdering. Mycket talar för att länsstyrelsereformen kan komma i konflikt med förändringar på tillsyns- och uppföljningsarbetet inom länen.

Propositionens förslag att centralisera de regionala uppgifterna med bl.a. utvärdering för skolan till sex storstadsläns styrelser känns främmande för främst landsortslänen. Kommunernas nära och direkta kontakter med sin egen länsstyrelse blir inte möjliga, och de väldiga avstånden för kommunerna i landsbygdslänen kommer att förhindra denna nära och viktiga kontakt. Vidare finns det principiella invändningar mot centraliseringen till sex länsstyrelser. Varje länsstyrelse ska svara för de statliga regionala uppgifterna i sitt län. I länsövergripande frågor finns i länsstyrelseinstruktionen en skyldighet att samverka över länsgränserna.

Förslaget i propositionen innebär också att specialkonsulenterna vid länskolnämnderna kommer att nedrustas eller försvinna. Här finns anledning att vara särskilt observant. Ett område som jag vill peka på är den lilla – men strategiskt viktiga och värdefulla – konsulentverksamheten som sker inom alkohol-, narkotika- och tobaksinformationen i skolorna (ANT-konsulenter). Riksdagens beslut att aktivera sig i fråga om alkohol- och annan droginformation i skolorna ses också som en mycket viktig punkt i socialstyrelsens idéprogram för en ökad folknykterhet och att uppfylla världshälsoorganisationens (WHO) mål att före sekelskiftet reducera den totala alkoholkonsumtionen med en fjärdedel. Det kan knappast vara regeringens – eller riksdagens – mening att den funktionella uppgiften skulle uttraderas genom en reformering av skolansvaret på länsnivå. Därför finns det anledning för riksdagen

gen att redan nu göra ett uttalande om att viktiga informations- och fortbildningsområden säkras inom ramen för den nya organisationen. För detta bör riksdagen ge ett särskilt tillkännagivande.

Propositionen talar vidare om att varje länsstyrelse har ett uppföljningsansvar trots den förordade centraliseringen till några storstäder. Därför vore en riktigare väg att gå om samtliga länsstyrelser fick komma i fråga för de förordade resurserna. Erforderlig samverkan mellan länen kan ske enligt de grundregler som finns för länsstyrelserna. Det innebär att de fastlagda grundsatserna kommer att gälla även med avseende på utbildningsfrågorna.

Mot. 1990/91

Ub28

Hemställen

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen med avslag på förslaget om centralisering till storstadslänsstyrelser beslutar att resurserna fördelas och förstärker det uppföljningsansvar som kommer att åläggas alla landets länsstyrelser,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att ANT-konsulenternas uppdrag och funktioner i den nya organisationen även fortsättningsvis bör upprätthållas i avsikt att kunna fullfölja riksdagens beslut avseende bl.a. att uppfylla WHO-målet.

Stockholm den 26 oktober 1990

Elver Jonsson (fp)